

Prof. univ. dr. Aurel PENTELESCU
Dr. Ionuț-Constantin PETCU

30 DE ANI DE LA RENĂȘTEREA ASISTENȚEI RELIGIOASE ÎN ARMATA ROMÂNĂ (1996-2026) O FOTOGRAFIE-DOCUMENT INEDITĂ

În data de 11 octombrie 1995 s-a semnat *Protocolul cu privire la organizarea asistenței religioase în Armata Română* între Ministerul Apărării Naționale (Ministru: Gheorghe Tinca) și Patriarhia Română (Patriarh: PF Teoctist Arăpașu), în baza căruia s-a reluat, după o absență de circa cincizeci de ani (1948-1996), asistența religioasă în rândul militarilor Armatei Române, desființată de regimul politic ateu din anii 1948-1989.

Potrivit Art. 1 din *Protocol*: „În Armata Română se reia activitatea de asistență religioasă, *cu caracter permanent* (subl.n.), care

are menirea să răspundă cerințelor religioase, morale și spirituale ale militarilor și să contribuie la educația religioasă, patriotică, civică și etică a acestora.

Cu alte cuvinte, în baza acestui Protocol s-a constituit *clerul militar*, subordonat administrativ Ministerului Apărării Naționale, iar din punct de vedere religios-canonice Bisericii Ortodoxe Române prin Episcopul locului.

Preoții desemnați au constituit clerul militar și care au promovat examenul de selecționare, în baza prevederilor din Protocolul amintit, au urmat un *curs special* cu durata de 30 de zile în cadrul Academiei de Înalte Studii Militare din București (din 2003, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”), în perioada martie-aprilie 1996. Numărul total al acestora a fost de 24 preoți, promoția primind la sfârșitul cursului special denumirea oficială *Promoția de preoți militari „Episcop Dr. General de Brigadă Partenie Ciopron”*, cinstind astfel personalitatea ultimului Episcop al Armatei Române, Episcop Dr. Partenie Ciopron (1896-1980), în chiar anul când s-au împlinit 100 de ani de la nașterea sa, la 30 septembrie 1996.

Ceremonia deschiderii Cursului special s-a săvârșit în *Sala festivă* a instituției de învățământ amintită, în prezența personalităților bisericești și militare. Slujba de *Te deum* a fost săvârșită de P.S. Teofan SINAITUL, Vicar Patriarhal (azi Mitropolitul Moldovei și Bucovinei), flancat de Preot Prof. Dr. Ștefan BUCHIU și Preot Ion ILINCA.

La plecarea oaspeților, conform normelor protocolare, a fost realizată o fotografie, pe treptele ce coboară, de la Aula Magna a instituției de învățământ în Holul de Onoare a acesteia. Aceasta este fotografia-document inedită, cu toate personajele ecleziastice și militare identificate de noi în ea, pe care o prezentăm în *premieră istoriografică*. Dacă fotografia de la semnarea Protocolului din 11 octombrie 1995 a cunoscut circuit public, prezenta fotografie este necunoscută încă.

Deschiderea Cursului special cu prima promoție de preoți militari pentru Armata Română după anul 1990 (24 de preoți) a avut loc luni, 4 martie 1996. Personajele din fotografia-document inedită sunt, de la stânga la dreapta nominalizate astfel. *Rândul întâi*: General de Brigadă GRIGORE COSTIN; Înaltpreasfințitul DANIEL CIOBOTEA, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei (azi Preafericitul Părinte Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române); Preafericitul Părinte TEOCTIST ARĂPAȘU, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române; General de Corp de Armată MIRCEA AGAPIE, Rectorul Academiei de Înalte Studii Militare – București; Preasfințitul Părinte TEOFAN SINAITUL (SAVU), Vicar Patriarhal (azi Mitropolitul Moldovei și Bucovinei); *Rândul doi*: Preot

Prof. Dr. ȘTEFAN BUCHIU; Locotenent-colonel FRANK P. MAYERNICK, capelanul Bazei Aeriene SUA de la Ramstein – Germania, membru al Bisericii Ortodoxe Americane; Comandorul GARY R. POLLIT, capelanul-șef al trupelor SUA dislocate în Europa, șeful Programului MIL-TO-MIL pentru calitatea vieții; General de Brigadă DUMITRU ROMAN; Colonel MARIN MIREA, Șeful Direcției Cultură a Armatei Române. *Ultimele rânduri*: Căpitan DĂNUȚ BĂRLĂ; Colonel NICOLAE BĂLAN, Șeful Direcției Învățământ Militar; Colonel Prof. Dr. LIVIU HABIAN, Prorector și Director de Studii al Academiei de Înalte Studii Militare; Preot Prof. Dr. NICOLAE D. NECULA; Colonel Dr. GHEORGHE TOMA, Decanul Colegiului de Comandă și Stat Major din Academia de Înalte Studii Militare; Ofițer superior translator; Colonel IOAN LUCA, redactor la „Observatorul Militar”, organul de presă săptămânal al Ministerului Apărării Naționale, Maior DORU MURGOCI.

Dăm mai departe numele și prenumele celor 24 preoți care au urmat *Cursul special* în perioada 4 martie – 10 aprilie 1996 la Academia de Înalte Studii Militare – București. Preoții nominalizați sunt în ordinea alfabetică, iar între paranteze simple este anul nașterii lor.

Preot AVRAM A. IOAN (1956);
Preot BARBĂRASĂ F. IONEL-SORINEL (1966);
Preot BEȚIU N. VALENTIN-TAȚIAN (1952);
Preot BICA V. VASILE-DUMITRU (1956);
Preot CĂLUGĂR N. NICOLAE (1965);
Preot CĂRPINIȘAN I. IOAN (1965);
Preot CÂRSTEA I. STAN (1951);
Preot CIOBANU G. CONSTANTIN (1960);
Preot CIOCA N. VISARION (1951);
Preot CONSTANTIN I. NICULAE (1957);
Preot CRISTIAN D. LEONTIN (1962);
Preot CUCU I. IOAN-COSTIN (1968);
Preot DIMOIU D. GEORGEL-DUMITRU (1963);
Preot DRAGOȘ F. TRAIAN-DANIEL (1959);
Preot GĂTEJ S. VIOREL (1969);
Preot GEORGESCU D. CĂTĂLIN-DUMITRU (1953);
Preot ILINCA N. ION (1962);
Preot MĂGDOIU C. CONSTANTIN (1962);
Preot MUNTEANU G. EMIL (1953);
Preot MUREȘAN V. IOAN-HORAȚIU (1958);
Preot NECHITA I. IOAN (1966);
Preot NICOLESCU T. GHEORGHE (1960);
Preot POP V. PETRU (1950);
Preot ȚANU I. CONSTANTIN (1959).

Festivitatea de absolvire a primei promoții de preoți militari în Armata Română după anul 1948 a avut loc în data de 10 aprilie 1996 și s-a desfășurat în Aula Magna a Academiei de Înalte Studii Militare cu tot fastul necesar unui astfel de eveniment și în prezența

înantelor personalități eclesiastice și militare, cât și a numeroși oaspeți din armata SUA. Înmânarea certificatelor de Preot militar s-a făcut de către Ministrul Apărării Naționale, Gheorghe Tinca, în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist Arăpașu.

Deja la sfârșitul lunii aprilie 1996 cei 24 preoți militari au fost instalați în funcții la unitățile și marile unități militare de pe cuprinsul țării, conform cu ordinea stabilite de cei în drept. Activitatea acestor preoți militari în primele decenii de activitate a fost prodigioasă. Cu ajutorul comandanților unităților militare au realizat capele și biserici militare, iar după anul 2004, când România a devenit membru NATO, au participat în teatrele de operații militare din Irak, Afganistan, Kosovo etc.

Aflăm recent că toți cei 24 de preoți militari din promoția 10 aprilie 1996 sunt în prezent pensionați din armată, iar parte dintre aceștia au cerut și li s-a aprobat ieșirea din cadrele active ale armatei mai devreme.

Alte generații de preoți militari s-au succedat în funcțiile specifice din unitățile și marile unități ale Armatei Române, numărul acestora fiind în prezent de circa 90 preoți militari.

30 YEARS SINCE THE REBIRTH OF THE RELIGIOUS ASSISTANCE IN THE ROMANIAN ARMY (1996-2026). A NOVEL DOCUMENT-PICTURE

Abstract: The paper details the events in 1996, after the Romanian Revolution of 1989, when the new democratic Army reintroduced religious assistance in its forces. The document in question is with the group that graduated the new classes after the Romanian Orthodox Church and the Romanian Army signed a protocol.

Keywords: Romanian Army, Orthodox Church, Religious Assistance, Patriarchy, 1996.
